

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 105 125/99-2082
Signatura: nj5cs104.doc

Oblastní pracoviště č. 10
Okresní pracoviště Ústí nad Orlicí

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Sloupnice, okres Ústí nad Orlicí, PSČ 565 53
Identifikátor ředitelství/IZO:	600 104 788/102 642 982
Ředitelka školy:	Mgr. Vladimíra Pilgrová
Zřizovatel:	Obec Sloupnice, Obecní úřad Sloupnice, PSČ 565 53
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Ústí nad Orlicí, ul. Špindlerova, PSČ 562 01
Termín inspekce:	22. a 24. březen 1999
Inspektoři:	Ivan Havlík
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Inspekční zpráva č. j. 105 037/98-2082 o komplexní inspekci, vykonané v lednu 1998, protokol o kontrole č. j. 105 040/98- 2082, vypracovaný v souvislosti s komplexní inspekci, rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, rozvrh hodin, třídní knihy, třídní výkazy, záznamy o práci v nepovinném předmětu, katalogové listy žáků, protokoly o opravných zkouškách, řád školy, hospitační záznamy.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Orientační inspekce byla vykonána jako následná po komplexní inspekci, která ve škole proběhla ve školním roce 1997/1998. Zjištění a závěry komplexní inspekce jsou obsahem inspekční zprávy a protokolu o kontrole, uvedených v seznamu použitých dokladů. Šetření orientační inspekce bylo zaměřeno na nedostatky zjištěné komplexní inspekci.

Nedostatek:

Učební plán školy neodpovídá v řadě kritérií požadavkům přijatého vzdělávacího programu. Není zaveden předmět rodinná výchova, neoprávněně je jako nepovinný předmět v nižších třídách prvního stupně vyučován předmět cizí jazyk. Rozvržení učiva v tematických plánech je v rozporu s doporučeními vzdělávacích programů.

Zjištění:

Škola se ve školním roce 1998/1999 řídí v 1., 2., 6. a 7. ročníku vzdělávacím programem č. j. 16 847/96-2 Základní škola, v 3., 4. a 5. ročníku vzdělávacím programem č. j. 12 035/97-20 Obecná škola a v 8. a 9. ročníku učebním plánem č. j. 18 730/91-20. Celková týdenní dotace v jednotlivých ročnících i dotace jednotlivých předmětů odpovídají doporučením vzdělávacích programů.

Pro všechny předměty mají učitelé zpracovány tematické plány. Plány jsou konzultovány v předmětových komisích. Rozvržení učiva v plánech je v souladu s doporučeními vzdělávacích programů.

V hospitovaných hodinách bylo učivo probíráno s úměrným obsahem i v úměrném rozsahu. Stejná zjištění vyplývají ze záznamů v třídních knihách.

Učební plány a učební osnovy jsou plněny.

Nedostatek:

Zástupkyně ředitelky školy nesplňuje podmínky pedagogické a odborné způsobilosti. To je jednou z příčin podprůměrného pedagogického řízení.

Zjištění:

Současná ředitelka školy i nově jmenovaná zástupkyně ředitelky splňují podmínky pedagogické i odborné způsobilosti.

Způsobilost členek vedení školy je úplná.

Nedostatek:

Kontrolní systém školy přináší málo podkladů pro hodnocení kvality výchovně vzdělávacího procesu.

Zjištění:

Ředitelka školy a její zástupkyně hospitují ve vyučovacích hodinách. Z průběhu hospitací jsou vyvozovány závěry a doporučení. Kvalita vyučování je sledována i dalšími metodami, mezi nimiž dominuje zpracovávání klasifikačních přehledů v jednotlivých ročnících, v jednotlivých předmětech a u jednotlivých žáků.

Kontrolní systém má průměrnou úroveň.

Nedostatek:

Personální struktura školy je zatížena velkým počtem vyučujících, kteří nesplňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti.

Zjištění:

V době orientační inspekce působilo ve škole celkem 14 pedagogických pracovníků. Deset z nich splňuje v části školy, kde plní svoji přímou vyučovací povinnost, podmínku pedagogické způsobilosti (vzděláním nebo věkem).

Do pedagogické struktury negativně zasáhl odchod plně způsobilé učitelky. Pozitivně se projevil odchod pedagogicky nezpůsobilé pracovnice a přijmutí nové pracovnice s plnou způsobilostí.

Odborná způsobilost při vyučování odpovídá standardním poměrům na malé škole, kde část úvazku učitelů musí být plněna bez naplnění jejích podmínek. Škole v současné době nejvíce chybí odborná způsobilost pro vyučování anglického jazyka, fyziky, výtvarné výchovy, občanské výchovy, rodinné výchovy a tělesné výchovy.

Personální struktura školy má spíše podprůměrnou úroveň.

Nedostatek:

Vnitřní informační systém je narušen. Projevuje se v něm nedůvěra mezi vedením školy členy pedagogického sboru.

Zjištění:

Vnitřní informační systém je kromě každodenního osobního kontaktu založen na schůzích pedagogické rady školy. Schůze jsou svolávány poměrně četně podle plánu nebo okamžité potřeby. Vzájemná informovanost by proto neměla trpět nedostatkem příležitostí. Pro zlepšení vnitřní komunikace byla zřízena v jedné z místností původního řídicího centra sborovna.

Zásadní informace dlouhodobého charakteru jsou zveřejňovány i transparentní formou na vývěsce.

Vnitřní informační systém má spíše nadprůměrnou úroveň.**Nedostatek:**

Vedení povinné dokumentace má řadu nedostatků ve formální i obsahové stránce.

Zjištění:

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol bylo opraveno a odpovídá právní normě. Třídní výkazy pro jednotlivé třídy jsou vedeny se všemi náležitostmi. Katalogové listy žáků jsou vedeny bez závad. Záznamy o práci v nepovinných předmětech jsou založeny a vedeny. Školní řád byl přepracován a doplněn. Pro záznam průběhu opravných zkoušek je používán doporučený formulář. Záznamy v něm jsou úplné. Škola prozatím nemá závazný posudek orgánu hygienické služby, který by měl být součástí zřizovací listiny školy.

Povinná dokumentace školy je vedena spíše nadprůměrným způsobem.**Nedostatek:**

Materiálně technické podmínky jsou negativně ovlivněny umístěním páté třídy do izolované budovy, přičemž je její učebna využívána i školní družinou, absencí odborných pracoven a používáním zastaralých pomůcek, jejichž uložení je mnohdy nevhodné. Rozšířením řídicího centra byla zrušena sborovna, což se negativně odráží na kvalitě vnitřního informačního systému.

Zjištění:

S poklesem počtu tříd není dále nutno využívat prostor izolované budovy. Její místnosti slouží pouze školní družině. Jedna z místností, která byla původně využívána jako kabinet, byla upravena pro potřeby jazykového vyučování. Ve škole probíhá inventarizace pomůcek. Nejkriklavější umístění pomůcek (zeměpisné mapy v prostorách WC) bylo změněno. Řídicí centrum školy bylo zmenšeno ve prospěch sborovny.

Škola se snaží získávat nové pomůcky a učebnice. Prostředky, které získává pronájmem prostoru pro komunikační systém, budou využity pro rozšíření a modernizaci inventáře počítačové učebny. Využívání počítačové učebny se zlepšilo vytvořením jejího vnitřního řádu.

S koncepčním záměrem, rozšířit výuku praktických činností o přípravu pokrmů, souvisí potřeba nakoupit zařízení do cvičné kuchyně.

Pro rychlejší nápravu nedostatků ve vybavení pomůckami a učebnicemi chybí škole nezbytné prostředky.

Sborovna byla obnovena.

Materiálně technické podmínky jsou průměrné.

Nedostatek:

Efektivnost využívání finančních prostředků, přidělovaných ze státního rozpočtu je snižována nadbytečným počtem pedagogických pracovníků. Hodiny jejich přímé vyučovací povinnosti jsou vytvářeny neadekvátním dělením ročníků na třídy, tříd na skupiny a zaváděním předmětů, které škola nemá právo vyučovat (nepovinný předmět cizí jazyk v situaci, kdy ve škole není pracovník s odbornou způsobilostí pro jeho výuku). Nákup některých pomůcek byl zbytečný, protože při výuce v základní škole nemohou být využívány.

Zjištění:

Škola má v současné době po jedné třídě v každém ročníku. Počty žáků ve třídách odpovídají právní úpravě § 7 vyhlášky č.291/1991 Sb., o základní škole. Počet pedagogických pracovníků byl snížen z 16 ve školním roce 1997/1998 na 14 ve školním roce 1998/1999. Neprávem vyučovaný předmět není již vyučován.

Pro využití výše zmíněných pomůcek (vyšivací stroj) se hledají možnosti (zájmový kroužek nebo případně zřízený školní klub).

Současná ředitelka věnovala ve spolupráci se Školským úřadem v Ústí nad Orlicí velké úsilí nápravě nedostatků v hospodaření, které vznikly v době působení bývalého vedení školy.

Současná efektivita využívání finančních prostředků má spíše nadprůměrnou úroveň.

Nedostatek:

Psychohygienické podmínky jsou negativně ovlivňovány krácením přestávek pod předepsanou míru, krácením některých vyučovacích hodin pod předepsanou míru, zastaralým sociálním zařízením, nevhodnými formulacemi ve školním řádu, kterými jsou žákům přikazovány neadekvátní činnosti a povinnosti a zřízením žákovské služby u vchodu do školy.

Zjištění:

Délka přestávek byla upravena tak, aby byla v souladu s právní normou. Původní krácení bylo provedeno v souvislosti s možnostmi dopravních spojů dojíždějících žáků. Tyto možnosti zůstaly stejně nevýhodné. Ve svém důsledku to znamená nový stres pro žáky, tentokrát spěch při obědě před odjezdem autobusového spoje. Jediné řešení spočívá ve změně jízdního řádu. Tu ovšem není škola sama schopna dosáhnout.

Vyučovací hodiny, které byly kráceny rovněž ze shora uvedených důvodů, mají v současné době požadovanou dobu trvání.

Nevhodné příkazy ve školním řádu byly vypuštěny.

Žákovská služba u vchodu do školní budovy byla zrušena.

Zastaralé sociální zařízení zůstává na stejné úrovni.

Psychohygienické podmínky školy se zlepšily v těch ukazatelích, které je škola sama schopna ovlivnit. Řada psychohygienických zásad byla plněna i v průběhu hospitovaných hodin.

Psychohygienické podmínky jsou na průměrné úrovni.

Nedostatek:

Kvalita vyučování byla snížena tím, že v některých hodinách byly používány vyučovací metody a postupy, které neodpovídají zvolenému vzdělávacímu programu.

Zejména ve třídách prvního stupně bylo vyučování vedeno metodami a postupy, které neodpovídají současným pedagogickým zásadám.

Zjištění v hospitovaných hodinách:

Matematika, 1. třída

Vyučování bylo zaměřeno na opakování základních neodvoditelných vědomostí. Vyučující pro ně využila řadu postupů činnostního učení, velmi často navíc kombinovaných s aktivním pohybem. Každá činnost žáků byla okamžitě zhodnocena. Vhodné tempo postupů, důkladné vysvětlování a vícesmyslové poznávání patřilo k dalším pozitivům hodiny. Vyučující byla důsledná i při vytváření návyků učebních činností, držení těla a chování. Žáci byli vedeni k přiznání chyby a k její nápravě.

Hodina matematiky měla nadprůměrný průběh.

Český jazyk, 2. třída

Základní vědomosti o gramatické stavbě jazyka byly vytvářeny a procvičovány četnými postupy činnostního učení. Žáci při nich využívali slovní i písemné vyjadřování. Snížení psychické únavy podporovalo zapojování pohybových aktivit. Kromě paměti bylo využíváno i zdůvodňování a aplikace. Návik čtení s porozuměním využíval vhodně i ilustrační doprovod textu. Žáci při odpovědích na otázky, které se týkaly pochopení obsahu, rozvíjeli svoje komunikační dovednosti. Činnost ve skupinách podporovala rozvoj kooperačních schopností.

Hodina českého jazyka měla nadprůměrnou úroveň.

Český jazyk, 3. třída

Opakování základního učiva o vyjmenovaných slovech bylo metodicky dobře připraveno a vedeno. Nezbytná četnost opakovacích cvičení byla zpestřována činnostním učením, využíváním aplikací a hodnotících soudů. Žáci se vyjadřovali slovně i písemně. Znalost gramatických pravidel byla kromě mechanického uložení v paměti posilována i zdůvodňováním nebo skládáním rýmů na zadané slovo. Účinnost hodiny byla snížena nekázní žáků. Například velmi dobře míněná závěrečná část vyučování, která měla volnější náplň a žertovným naladěním přispět k optimistickému zakončení této a očekávání příští vyučovací hodiny, byla zatížena neschopností řady žáků přát úspěch druhému.

Hodina českého jazyka měla spíše nadprůměrnou úroveň.

Vlastivěda, 4. třída

Vyučování vlastivědy bylo založeno na vlastních činnostech žáků. Řada činností probíhala ve skupinách s vnitřní kooperací. Žáci při nich využívali mapový materiál s různými měřítky a různými způsoby zobrazení. Získávané vědomosti byly upřesňovány v řízených rozhovorech a v řízeném využívání textu učebnice. Kromě specifických vědomostí a dovedností předmětu rozvíjelo vyučování i dovednosti komunikace a vyšší kognitivní úroveň, především analýzu a syntézu.

Hodina vlastivědy měla nadprůměrnou úroveň.

Český jazyk, 5. třída

Vyučování kombinovalo důkladné osvojení mluvnických pravidel s rozvojem slovní zásoby. Pravidla byla aplikována v obměnách. Analýza a hodnotící soud byl využíván při opravách fiktivního textu. Při komunikačních cvičeních byl vysvětlován význam méně frekventovaných slov. Při skupinové práci vyhledávali žáci další slova pro rozšiřování

možností vyjadřování. Při drobné drammatizaci pak znázorňovali jejich obsah. Řadu činností završilo výtvarné zpracování tohoto obsahu.

Hodina českého jazyka měla nadprůměrnou úroveň.

ZÁVĚRY

Následnou orientační inspekci bylo zjištěno, že naprostá většina negativních zjištění komplexní inspekce byla napravena. Nedostatky přetrvávají tam, kde není v silách samotné školy zjednat jejich nápravu.

Za zvlášť pozitivní zjištění považují poznatky z průběhu vyučovacích hodin. Všechny hospitované hodiny odpovídaly doporučením přijatých vzdělávacích programů a v současnosti propagovaným pedagogickým zásadám.

Kvalita působení školy na žáky je navíc posilována řadou dalších činností, které vykonávají pedagogičtí pracovníci nad rámec svých povinností. Tyto činnosti, kromě svého přímého dopadu na rozvoj osobnosti žáků, napomáhají odstraňování třecích ploch mezi školou a veřejností, které v nedávné minulosti v obci existovaly.

razítko

Podpis inspektora:

Ivan Havlík, v. r.

V Ústí nad Orlicí, dne 31. března 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 6. dubna 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Mgr. Vladimíra Pilgrová, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	20. duben 1999	105 153/99-2082
Školský úřad:	20. duben 1999	Mgr. Vl. Kučík, v. r.
Rada školy:		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
12. duben 1999	105 152/99-2082	Inspekční zprávu by bylo vhodné doplnit v pasáži o nápravě nedostatků v hospodaření o výrazný podíl Obecního úřadu ve Sloupnici na jejich nápravě.